

RNFA som yrkesroll

Innehåll

Situation - större volym robotassisterade ingrepp i svensk sjukvård.

Bakgrund - RNFA som yrkesroll.

Aktuellt - att vara assisterande operatör åt urologkliniken.

Rekommendation - se alla i teamet, var ett stöd i utveckling av standardiserade arbetssätt & säker effektiv kommunikation.

Situation

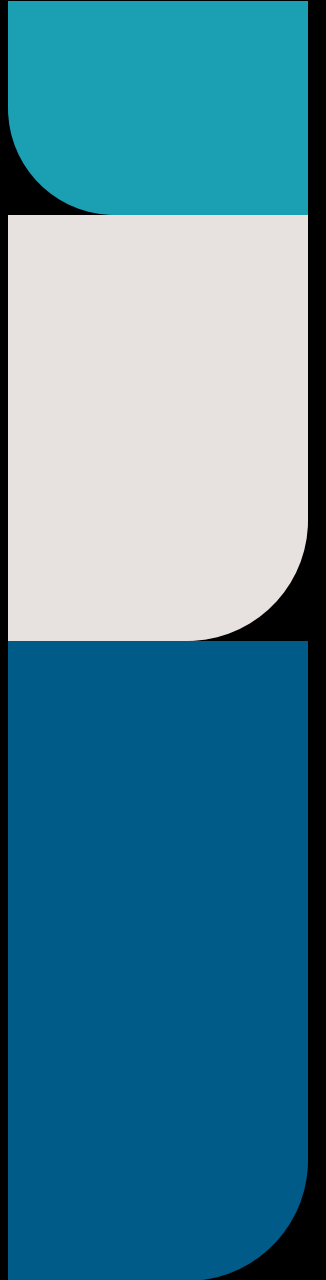
Assisterande operatör vid robotkirurgi

RNFA

Registered Nurse First Assistant in Robotic Surgery

Kirurgisk assistent i robotkirurgi

Robotassistent

Bakgrund

RNFA - en utökad roll

- Sjukvårdspersonal som under ledning av läkare tränas att arbeta i en utökad roll har funnits i många år.
- Kompetensbeskrivningar för RNFA har formats internationellt, *“AORN officially recognized this role as a component of perioperative nursing in 1983 and adopted the first “Official statement on RN first assistants (RNFA)” in 1984.”*
- **RNFA ett exempel på uppgiftsväxling & kontinuerligt förbättringsarbete.**
- Rollen innebär arbete med stor precision och fokus på uppgift tillsammans med växande ansvar för handledning av nya medarbetare och tvärprofessionella team på robotsal.
- Det är upp till varje enskild kirurg att genom upplärning och samarbete, lära känna och bedöma vilka möjligheter och begränsningar en assisterande operatör har och använda dessa på bästa sätt.

SYFTET MED OPERATIONSSJUKSKÖTERSKA SOM KIRURGISK ASSISTENT I ROBOTKIRURGI:

"att kunna möta ett önskemål från kirurger att skapa kontinuitet och behålla erfarenhet och kompetens i rollen hos en fast assistent"

HUR: Varje klinik behöver värdera olika aspekter och ranka värden i relation till verksamhetens mål och framtida kompetensbehov.

Etiska och sociala aspekter, identifiering efter SBU:s metodbok.

Assisterar 2 fasta dagar i veckan åt urologkliniken SU.
Ca 90-100 ingrepp / år främst RALP.
RNFA i 8 år snart 800 ingrepp

Urologiska ingrepp som genomförs med robotassisterad teknik:

- RALP Robotassisterad laparoskopisk prostatektomi, enstaka RALP + ePLND (extended pelvic lymph node dissection)
- RALN Robotassisterad laparoskopisk nefrektomi, nefrouretärektomi, njurresektion, njurbäckenplastik
- RARC Robotassisterad radikal cystektomi med urinavledning enl. Bricker
- Robotassisterad retroperitoneal lymfkörtelutrymning vid testikelcancer
- Robotassisterad laparoskopisk extirpation av blåsdivertikel
- Robotassisterad laparoskopisk reimplantation av uretär

Vilka förväntningar ligger på rollen RNFA

FRÅN:

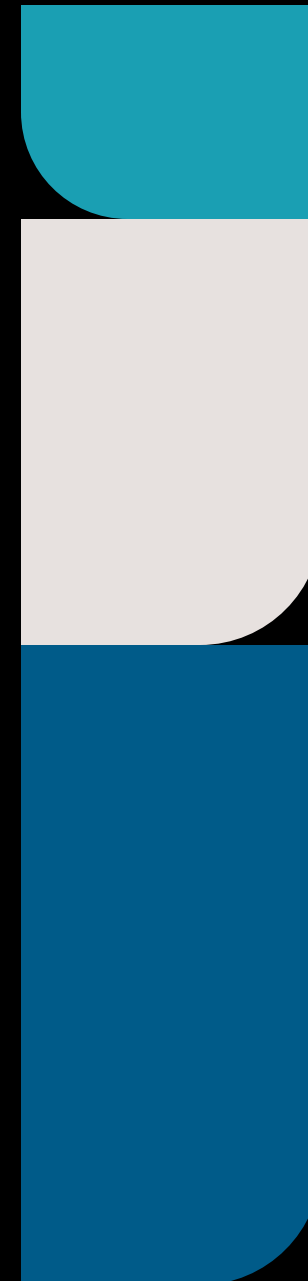
Huvudoperatör - Lära känna operatör och operation.

RNFA bör nå en kompetens och skicklighet som assistent, som bidrar till att kirurger, både erfarna och nybörjare i konsolen, kan fokusera mesta möjliga på sin egen roll.

Team - underlätta i byten, skapa trygghet i hela teamet, vara ett stöd åt nya och erfarna medarbetare, en kommunikationsbrygga mellan olika professioner.

Patient - kvalitet och god progression i operationen, för att hålla nere blödning och operationstid, undvika misstag.

Verksamhet - kontinuitet, hushålla med resurser, underlätta flöde, avlasta andra yrkeskategorier, kompetensförsörjning.

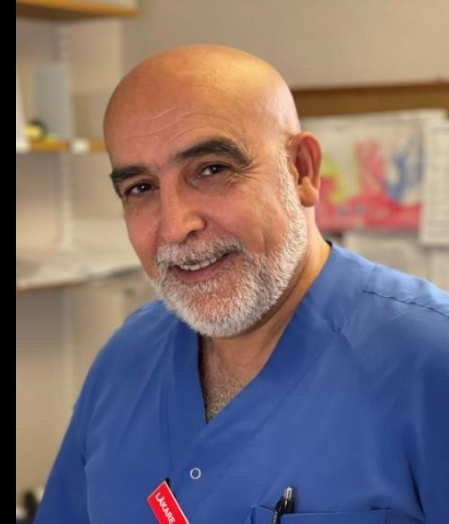
INLÄRNINGSKURVA

RNFA i START och vidare 1. 2. 3...

START

Johan Stranne
Professor/Universitetssjukhusöverläkare

Ali Khatami verksamhetschef, överläkare

Träning i LapSim och kursgenomgång i Aalborg, Danmark.

2 mentorer från urologkliniken

Lära sig hantera instrument och anatomi optimalt, namn på strukturer, operationens olika moment, standardförfarande RALP, olika huvudoperatörers arbetssätt, deras individuella variationer i operationstekniska detaljer, respektera och följa varje individs sätt att arbeta och kommunicera.

Det tar tid att lära sig, bli trygg i rollen, lita på sin kunskap.

ATT LYFTA FRAM ROLLEN OCH SKRIVA EN POLICY FÖR ATT:

- klargöra arbetsuppgifter, krav och ansvar
- skapa utrymme och förståelse för yrkesrollen på sjukhuset

Kirurgisk assistent i robotkirurgi-RNFA

<https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/su9805-1593997-1170/surrogate/Kirurgisk%20assistent%20i%20robotkirurgi-RNFA.pdf>

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Rutin

Gäller för: Operation 4 Sahlgrenska, Verksamhet Anestesi-Operation-Intensivvård
Sahlgrenska

Giltig från: 2025-06-02
Giltig till: 2027-06-02

Innehållsansvar: Emma Holmström, (emmno9), Operationssjuksköterska
Granskad av: Sandra Jennefalk, (sanca), Instruktor
Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Kirurgisk assistent i robotkirurgi - RNFA

Förändringar sedan föregående version

Justeringar i layout enligt ny rutinmall.

Bakgrund

En RNFA (Registered Nurse First Assistant) är en erfaren operationssjuksköterska som har tagit till sig ytterligare utbildning, kunskap och omdöme tillsammans med avancerad teknisk skicklighet och förmåga att fungera effektivt som närmsta kirurgiska assistent till huvudoperatör, genom hela patientens operation, med bibehållen kompetens för den perioperativa omvårdnadsprocessen. En RNFA i robotkirurgi utför de arbetsuppgifter under en robotassisterad operation som annars en assisterande specialistläkare/ST-läkare skulle ha utfört.

Syfte

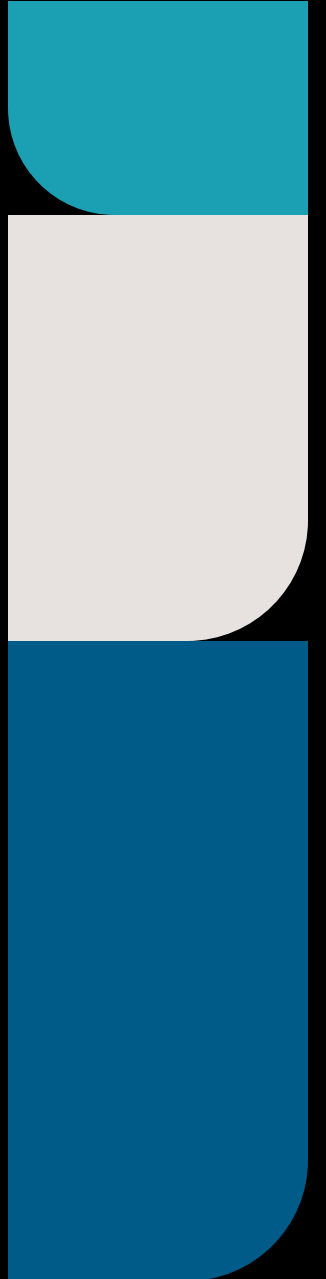
Rutinen ska ge förutsättningar för en hög patientsäkerhet genom att tydligt och i detalj beskriva med vilken kompetens och med vilka arbetsuppgifter, formella krav och ansvar en specialistsjuksköterska med inriktning operationssjukvård och RNFA certifiering ska arbeta, när denne arbetar som kirurgisk assistent i robotkirurgi.

Arbetsbeskrivning

Som kirurgisk assistent i robotkirurgi arbetar specialistsjuksköterskan i nära samarbete och tillsammans med ansvarig kirurg på en regelbunden basis. Intraoperativt arbetar assistenten under direkt ledning av huvudoperatör och får som assistent inte operera eller agera självständigt utan stöd av ansvarig kirurg. Ansvarig kirurg måste befinna sig i samma rum eller i omedelbar närhet under hela ingreppet men är, i samband med robotkirurgi, inte sterilklädd under hela operationens genomförande.

1. Att skapa trygghet i team

- Det är viktigt att möta varje individ där den är och inspirera till att lära vidare i robotmiljö.
- Stöd åt operationssjuksköterska och undersköterska i inlärningskurva.
- Guide till standardiserade arbetssätt och hjälpende hand i omvårdnad under "IN-TO-CUT", för gott flöde på sal.
- Handledare åt ST-läkare deras första steg in på robotsal och i att assistera bredvid en robot.

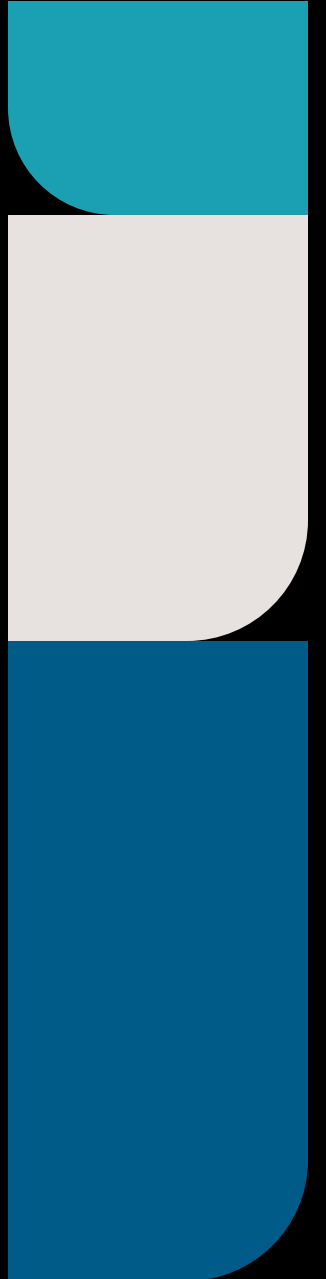
2. Att handleda ST-läkare

- systemgenomgång av robot, apparatör, handgrepp robotarmar och instrument och vanl. felsökning/problemlösning.
- handledning i laparoskopins gyllene regler, att hantera medicinteknisk utrustning och sterila instrument precist och patientsäkert samtidigt och i samma område som den robotassisterade operationen genomförs.
- genomgång av basala kunskaper för insufflatorsystem.
- stöd i att läsa av situation och progress i moment under ett standardiserat ingrepp som RALP, uppmuntran till aktiv assistering och effektiv kommunikation.
- stöd och återkoppling i utvecklingen, att assistera med traditionell laparoskopisk teknik och basal kirurgisk teknik vid uttag av preparat och förslutning av operationssår.

3. Att som erfaren assistent vara ett stöd för konsolkirurger i inlärningskurva

- Kommuniera tydligt och standardiserat konsekvent.
- Vara ett extra par ögon i såret och i rummet, alltid, uppmärksam.
- Vara ett stöd i vägval, visa skikt, uppmuntra vid svårare moment.
- Förmedla erfarna konsolkirurgers kirurgiska principer, vara bollplank vid vägval eller optimera användning av utrustning/operationsteknik.
- Vara lyhörd för dagsform, underlätta fokus/arbetsro, skapa lugn, motverka ev. tunnelseende, problemlösare.

Lång erfarenhet av robotkirurgi kan användas för att ytterligare standardisera eller förbättra operationsteknik, kommunikation eller handledning på robotsal.

Rekommendation

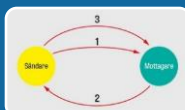
STRATEGIER FÖR SÄKER OCH EFFEKTIV KOMMUNIKATION VID ROBOTASSISTERAD KIRURGI

Använd **briefing** på morgonen, för att samla hela teamet, säga hej och öka medvetenhet om mål och samarbete för dagen.

Tala högt i WHO:s incheckning. **Tala tydligt** i samband med dockning och instruktioner.

Besvara instruktioner i **closed loops**, att tala om vad som uppfattats, vad som görs och bekräfta när det är gjort.

Koordinera samtal och instruktioner väl, hjälp varandra att rikta och utbyta information.

Visa hänsyn till varandras uppgifter och koncentrationskrävande moment, **skapa arbetsro**.

Be om hjälp tidigt vid problem, gör hela teamet medvetet om hinder/svårigheter och använd kort **briefing inför svåra moment**.

Använd **SBAR** vid informationsöverföring till nya teammedlemmar och i överrapportering av patient.

Ge feedback och guidning till varandra, direkt i situation eller i anslutning till operationens avslut.

Utvärdera teamaspekt och kommunikation i varje WHO:s avslut, punkten utvärdering. Debriefing vid behov.

Innehållsansvarig: Emma Holmström,
Operationssjuksköterska & RNFA i robotkirurgi,
Operation 4, område 5, SU/Sahlgrenska, 2022.
Foto: Paul Björkman, Johanna Ewald St Michaels,
Ines Sebalj.

Tack!

emma.holmstrom@vgregion.se

Operationssjuksköterska & RNFA i robotkirurgi
Operation 4, Sahlgrenska Universitetssjukhuset
031-342 73 09

[Kirurgisk assistent i robotkirurgi-RNFA \(vgregion.se\)](#)

<https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/su9805-1593997-1170/surrogate/Kirurgisk%20assistent%20i%20robotkirurgi-RNFA.pdf>

